

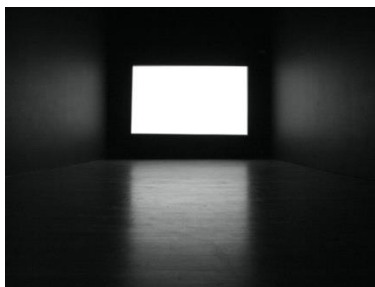
vzw VONKEL
EEN LUISTEREND HUIS

Centrum LevensEindeVragen Gent
Zwijnaardsesteenweg 41-43
9000 Gent

Tel.09/330 40 51

www.vonkeleenluisterendhuis.be

welkom@vonkeleenluisterendhuis.be

Erkennen wat is
brengt ons tot liefdevol
handelen
wat tot doel heeft
het lijden te verminderen.

Bernie Glassman

JAARVERSLAG VONKEL 2022

Sylvie Marie

de actieve vorm van geboren worden is gebeuren

van dan af moet je door, als van een helling
vol sneeuw en jij op de latten en je kunt remmen
noch terug dus geniet van het uitzicht probeer
iemand bij de hand te grijpen glijd een tijdje samen
ontwijk zij die te traag gaan of uit hun baan een
botsing kan lang duren maar je scheert wel voort
zelfs kinderen maak je staande plop plop
en dan weer loslaten leer dat vooral weet
in het begin had je niet eens een pakje aan
en op het eind val je maar met één paar schoenen
dood vaak kiest zelfs het ziekenhuis je hemd al

**Ook mede door jullie stem heeft Sylvie Marie met dit indringende gedicht
de Melopee Poëzieprijs gewonnen! Waarvoor dank.
En een dikke proficiat aan de dichter!**

BESTUUR 2022

STICHTENDE LEDEN

Marc Cosyns
Gita Deneckere
Lieve Thienpont
Simonne Van Aelst (+)
Tony Van Loon

BESTUUR 2022

Marc Cosyns
Geert Derre
Filip Schriers
Lieve Thienpont
Rita Thienpont
Tony Van Loon
Koen Verhofstadt

DAGELIJKSE WERKING 2022

Rita Thienpont

Voorstel tot opname Bestuur:

Christine De Coninck
Pieter Deturck

VONKEL 2022 - 2023

Het was druk in Vonkel. Tijdens bijna elk onthaalmoment volgden de telefoons en de bezoeken elkaar op, soms in een hectisch tempo. Met 4 mensen die intakegesprekken doen en 7 artsen waren ook de consultatiedagen goed gevuld. Hetzelfde geldt voor onze vaste medewerker (1 dag/week) die de vele mails, die asap om een antwoord smeken, behandelt. Tijdens de interviews die eindelijk weer live konden doorgaan, was het duidelijk dat de talrijk aanwezige vrijwilligers hun vragen hadden opgespaard. De laatste interview in november sloten we af met een wafelbak, ons aangeboden door een milde weldoener. Het leek in Vonkel wel een bijenkorf.

*In Vonkel binnenstappen doet gewoon deugd. Al die begrijpende en vriendelijke zielen, het voelt als een warm dekentje.
(getuigenis sympathisant 2022)*

Bij al deze Vonkelactiviteiten, samen met de huisbezoeken en de buddywerking, worden we geconfronteerd met alsmaar meer moeilijke en schrijnende situaties. Dit laat ons vermoeden dat de meer 'eenvoudige' eindelevensvragen in de reguliere zorgverlening worden opgenomen, wat een eerder geruststellende veronderstelling is. Kunst in huis en wat bloemen brengen schoonheid en troost.

ODE AAN DE VRIJWILLIGERS

Een ploeg van meer dan 30 vrijwilligers maakt Vonkel mogelijk. We verwelkomen daarbij enkele nieuwe/ jonge krachten die een aanloop nemen om taken over te nemen of om bestaande taken verder uit te breiden. Ieder inspireert met zijn eigenheid en helpt waar mogelijk. Met grote dankbaarheid nemen we afscheid van enkele mensen die hun vrijwilligerswerk bij Vonkel om diverse redenen en met spijt in het hart hebben moeten stop zetten.

Beste Vonkelaars, bedankt voor alles wat jullie betekenen en realiseren met betrekking tot euthanasie. Tezamen hebben jullie al vele bakens

verzet en jullie gedrevenheid blijft een sterke garantie om de uitbreiding van de euthanasie mogelijkheden waar te maken. (getuigenis sympathisant 2022)

Charlie Mackesy

WACHTTIJDEN

Ondanks ons sterk team en de grote gedrevenheid kunnen we wachttijden niet vermijden. Dit valt wachtenden op een intake of een consultatie vaak zwaar. Wanneer suïcide dreigt, steken we een tandje bij en doen vaak het bijna onmogelijke omdat we geleerd hebben dat alleen gehoord worden voor sommigen voldoende is om te kunnen doordoen.

Zo blij dat ik ben om een afspraak te krijgen, ook al is het pas 10 september. De datum staat genoteerd in mijn agenda. Ik kijk ernaar uit en probeer intussen om met behulp van het dagcentrum en alle mogelijke instanties mijn tijd nog zo zinvol en aangenaam mogelijk door te brengen. Ik voel nu wel een grote opluchting dat ik gehoord word. De euthanasie procedure voelt voor mij aan als gestart en dit is gerust stellend. Ik dank jullie heel oprecht. (getuigenis aanvrager euthanasie 2022)

HUISBEZOEKEN / 2-SPORENBELEID

De vraag naar een huisbezoek is, in vergelijking met vorig jaar, verdubbeld. Van de 34 aanvragen werden er 21 daadwerkelijk uitgevoerd, 9 werden beantwoord door een uitvoerig telefoongesprek. Dit betrof meestal info over de euthanasiewetgeving en hoe een euthanasieprocedure in Vonkel verloopt. Drie aanvragen kwamen van mensen die buiten Oost-Vlaanderen wonen. Deze hulpzoekenden werden verwezen naar mogelijkheden binnen hun eigen regio, o.a. naar LEIF-centra. Eén aanvrager kwam onder de hoede van een moreel consulent waardoor een huisbezoek niet meer hoefde. De grootste groep vormen de 70+-ers. De jongste was 39 jaar, de oudste 95 jaar.

De bezoeken vonden plaats bij de betrokkene thuis, in een WZC (Woon Zorg Centrum), een ziekenhuis of in een psychiatrische setting en gebeurden altijd door 2 Vonkelvrijwilligers. Het is opvallend dat steeds meer naastbestaanden (ouders, kinderen, echtgenoten) betrokken zijn bij de aanvraagprocedure voor euthanasie. Zo vroegen 17 aanvragers aan een familielid om bij het huisbezoek aanwezig te zijn.

Een andere vaststelling is dat 10 aanvragen werden gedaan door een huisarts, een psychiater of een andere hulpverlener. Zij drongen aan op een bezoek van Vonkel bij hun patiënt/ cliënt.

Bij 20 van de 21 uitgevoerde huisbezoeken drukte de betrokkene een euthanasiewens uit, waarbij dan meteen een medisch dossier werd opgestart door de intake informatie te noteren. Indien de situatie van de betrokkene van die aard is dat een bezoek aan Vonkel te moeilijk is, gaat één van onze artsen op huisbezoek om o.m. de urgentie in te schatten en de verdere procedure te bespreken met de patiënt, de familie en de hulpverleners. Zoals bij elk intakegesprek wordt ook reeds tijdens het eerste gesprek het 2-sporenbeleid ondersteund door de strategie van de hoop te verkennen. In verdere consultaties met betrokken hulpverleners en patiënt wordt er uitvoeriger besproken of er nog een weg is om te willen/kunnen verder leven op een voor de patiënt meer aanvaardbare, haalbare manier. Indien niet, is er de geruststelling dat de mogelijkheden op een zachte dood verkend worden. De meeste mensen waren gerustgesteld dat ze, in samenspraak met de artsen, hun eigen weg konden kiezen. Het was alsof we de tunnel waarin ze zaten, wat konden openbreken.

*‘Het is de eerste keer dat er geluisterd wordt, écht geluisterd... Bedankt om te willen komen’, met een diepe zucht en een glimlach.. ‘Ik begrijp nu wat kan en wat niet kan.’
(getuigenis na huisbezoek 2022)*

ALLE ACTIVITEITEN MET 2 VRIJWILLIGERS

Het is een uitgangspunt in Vonkel van bij de start: alle activiteiten door vrijwilligers worden met 2 gedaan. De motivatie daartoe betreft op de eerste plaats de veiligheid van onze medewerkers. We hebben, voor zo’n gevoelige materie, nog maar bijzonder weinig incidenten gehad waarbij een bezoeker het geduld verloor en wat kwader uit de hoek kwam. De opgebouwde expertise en zachtmoedigheid van onze vrijwilligers zijn daar zeker niet vreemd aan. We willen hen niettemin ten allen tijde tegen collateral damage beschermen. Een tweede zeer belangrijke reden is de wederzijdse aanvullingen of correcties die kunnen gegeven worden bij het verstrekken van informatie. Alle informatie betreffende de wettelijkheden in verband met het levenseinde is complex en bovendien steeds in evolutie. Het is dus goed dat de vrijwilligers op mekaar kunnen terugvallen bij twijfel of bij niet weten. Niet weten, hebben we altijd beklemtoond, is geen schande en mag altijd als dusdanig gecommuniceerd worden. Zolang we de bezoeker maar niet fout informeren. En tenslotte is het belangrijk dat onze vrijwilligers ook bij elkaar hun hart kunnen luchten en emoties een plaats geven gezien de vaak toucherende en heftige verhalen die zij te slikken krijgen.

*Ik ben vorig jaar voorbij de troost gewandeld, ik wil enkel nog
Sterven. (getuigenis patiënt 2022)*

BUDDY en BUDDYMAATJE

Onze buddy's begeleiden mensen die een vraag naar euthanasie hebben en vaak eenzaam zijn in deze moeilijke levensfase. De warme ondersteuning helpt hen om wat levensmoed terug te winnen of een weg te vinden om het leven sereen te kunnen verlaten.

We maken hier een uitzondering op de regel in Vonkel. Gezien we het buddymaatje kennen vanuit eerdere contacten, kan de buddy zelfstandig zijn gang gaan wat de vertrouwelijkheid van de gesprekken en contacten ten goede komt. Er deden zich nog geen incidenten voor mede dank zij de maturiteit van onze buddy's.

In bepaalde situaties heeft de buddy nauw contact met de hulpverleners betrokken bij het buddymaatje, uiteraard altijd met toestemming van de betrokkene.

We hadden het voorbije jaar 2 actieve buddytrajecten, 2 uitdovende buddytrajecten en 2 trajecten die door het buddymaatje zijn stopgezet. Er waren geen buddymaatjes die gedurende het voorbije jaar euthanasie hebben laten doorgaan.

In 2022 kwamen 5 nieuwe buddy's ons vervoegen. Voor drie van hen was, bij nader inzicht, hun privé situatie voorlopig nog moeilijk te combineren met een buddy-opdracht. Zij blijven on hold. De anderen kunnen aan de slag gaan.

Van onze oudere groep buddy's, is er ééntje op "pensioen" gegaan met warme dank voor de bewezen buddy-diensten!

Er waren in 2022 minder aanvragen waardoor we geen buddy's tekort kwamen.

De 2 live intervisiemomenten in 2022 voor onze buddy's boden de mogelijkheid om vragen en bedenkingen bij deze zeer specifieke hulpverlening met elkaar te delen.

BUITENLANDSE VRAGEN / BUITENLANDSE ARTSEN OP BEZOEK

Prof. Wim Distelmans in De Standaard van 27 jan. 23: *'Euthanasie voor buitenlanders is niet vanzelfsprekend in België... de meeste buitenlanders die euthanasie krijgen in België zijn Fransen... maar euthanasie wegens psychiatrisch lijden is daar niet bij'*. Ook in Vonkel hebben we het beleid om de euthanasie-aanvragen uit het buitenland niet tegemoet te komen omdat zo goed als alle buitenlandse vragen (41 in 2022) een psychiatrische problematiek betreffen. In tegenstelling tot wat Wim Distelmans aangeeft, komen de meeste vragen aan Vonkel niet uit Frankrijk, maar een beetje van overal, ook van buiten Europa. Hierbij vind je het antwoord dat we de mensen toesturen:

Dear,

We've received your e-mail concerning your euthanasia request.

As you're not living in Belgium and having another citizenship and nationality, it's not that easy to guide you through such a euthanasia procedure, due to different legal contexts, language issues, etc.

On the other hand, although euthanasia is legalized in Belgium, Belgian physicians don't make such decisions overnight. We do want to make sure that patients can get all the needed and available help to get better and to go on with their life. Only when no alternative options are left and all other legal requirements are complied, we can go

that one ultimate step further. This takes quite some time in order to create a close patient-physician relationship and an excellent insight and understanding of your suffering experiences and medical treatment pathways. This means that we might have to see you more than once (the average time between the first consultation and the performance of euthanasia is about 9 months). Furthermore, we need to overcome any language barriers.

In the past, our team has discussed the issue and gained some legal advice about whether the 'assessment' of death requests could be extendable to foreign patients. We regret to inform you that our team is just not ready to do so. We are trying to push our boundaries to be able to answer to foreign requests, but at this stage we haven't found any solution yet.

We hereby give you the online link to the website of Exit International, an international right-to-die movement that provides information on end of life choices:

<https://exitinternational.net/>

Sorry we couldn't be of more help. We can understand how upset you must feel right now. We're fully aware of that and we would have liked to ease your suffering.

Best regards,

De meeste mensen reageren ontgoocheld, maar begrijpend. Een iemand antwoordt kort en bondig: ***This is unfair.***

Alle begrip voor deze reactie, maar we zien helaas geen andere oplossing in de nabije toekomst. Het helpen verspreiden van het gedachtegoed, ook buiten de grenzen, lijkt ons momenteel het enige haalbare.

We zijn dan ook blij dat we het voorbije jaar een arts uit Nieuw Zeeland konden ontvangen en uitgebreid informeren.

Een bezoek uit Zweden van studenten psychiatrie evenals een bezoek van een klinisch verpleegkundig adviseur uit W. Australië en van een Frans Canadese actrice en auteur uit Quebec zijn gepland in 2023. En het nieuwe jaar is nog maar begonnen.

STAGES

De laatstejaarsstudenten huisartsgeneeskunde krijgen de kans om stage te lopen bij een (para)medische of maatschappelijke dienst die relevant is voor de huisartsgeneeskunde. De bedoeling is hen te laten kennis maken met het werk van niet-huisartsen die actief zijn in de eerstelijnsgezondheidszorg. Sinds enige jaren wordt er nu ook in Vonkel stage gelopen. Dit is altijd een bijzonder boeiende uitwisseling. De stagiairs maken zoveel mogelijk activiteiten mee: onthaal, intakes, consultaties, teamoverleg... Op die manier worden zij ondergedompeld in de praktijk en kunnen wij praktijkgericht antwoorden op hun vragen. Tegelijk vernemen wij ook hoe in de opleiding huisartsgeneeskunde al dan niet aandacht gegeven wordt aan de levenseindezorg en welke vragen er voornamelijk leven.

Ondertussen is het allemaal wel wat kunnen bezinken.

Het onrecht en leed dat sommige mensen moeten ondergaan, heeft mij inderdaad diep geraakt, maar ik denk dat dit mij alleen maar helpt om later zelf iets te kunnen betekenen voor anderen.

Hartelijk dank voor de zeer leerrijke, boeiende en ongelooflijk mooie stage. Dit heeft veel voor mij betekend en heeft mijn kijk enorm verbreed.

Ook een welgemeende dank voor alles wat jullie met Vonkel doen.

(Getuigenis huisarts stagiaire 2022)

LOTGENOTEN / SAMENWERKING MET SIMILES

Ontmoetingsgroep / lotgenotencontact voor naast- en nabestaanden van patiënten met een euthanasievraag omwille van een psychiatrische problematiek.

De positieve en constructieve samenwerking met Similes werd verder uitgebouwd in 2022. Het voorbije jaar gingen 1 online en 3 live ontmoetingsgroepen door. Ze werden begeleid door een vrijwilliger van Similes, tevens werknemer bij Reakiro, en een vrijwilliger van Vonkel. De betrokken deelnemers gaven telkens een positieve feedback. Zij gaven aan dat beluisterd worden en steun vinden bij elkaar, helend werkt.

Similes organiseerde ook online vergaderingen van de 'centrale werkgroep', in samenwerking met een vrijwilliger van Similes, het HuisvandeMens Kortrijk, HuisvandeMens Brugge en van Vonkel. Ervaring rond lotgenotencontacten (Gent, Brugge, Kortrijk) kan dan worden uitgewisseld.

In dit samenwerkingsverband wordt er ook een 'ontmoetingsnamiddag rond euthanasie bij ondraaglijk psychisch lijden' gepland in Ieper op 24.03.23.

Ook in 2023 zijn de lotgenotencontacten reeds ingepland. De data en info zijn te vinden op de website van Similes vzw, www.similes.be

TEAMVERWENDAGEN

Deze ontmoeting buiten het werkveld is sedert ons 10 jarig bestaan (2009) een jaarlijkse traditie geworden. Zuinig als we zijn, zoeken we altijd een low budget en tegelijk gezellig evenement om onze vrijwilligers te bedanken en in de bloemetjes te zetten.

18 juni 2022: initiatie pottendraaien en kleien in Keramiekatelier Aster en Jasmien.

Het was een bloedhete dag waardoor nogal wat mensen huisarrest kregen. Voor wie dan toch de middaghitte trotseerde, werd het een zeer leuke en creatieve ervaring. De klei

droogde vlug... Met een natje en een droogje rondden we de dag af, fier op onze vaasjes en potjes, ook al waren sommige wat schots en scheef.

2023: misschien komt dan **graffiti** op onze weg?

INTERVISIES

Intervisies blijven het manna in onze samenwerking. Eindelijk kunnen we deze momenten weer op regelmatige basis aanbieden na de ontbering tijdens corona. Het werk in Vonkel is niet alleen inhoudelijk vaak complex, ook krijgen we er veel verhalen te horen die behoorlijk heftig zijn en ook na de 'werkuren' nog doorwegen.

Onze vragen en zielenroerselen met elkaar delen, schept klaarheid en verbondenheid.

DOCTORAAT

Vonkel vzw werkte de voorbije 4 jaren samen met de onderzoeksgroep '*Zorg rond het Levenseinde*' (VUB en UGent), wat mede geleid heeft tot de doctoraatsthesis van Monica Verhofstadt: '*Euthanasia in the Context of Adult Psychiatry: Walking the Tightrope between Life and Death*'.

Voor deze thesis legde ze haar oren te luisteren bij zowel patiënten als hulpverleners, en stuurde ze een survey uit naar psychiaters die verbonden zijn aan de Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie, om antwoorden te vinden op de volgende vragen:

Welke verschillende motieven schuilen er achter een euthanasieverzoek? Hoe ervaren patiënten een euthanasietraject? Welke impact heeft zo'n traject op hun gemoedstoestand, op het lopend zorgtraject en op hun sociale relaties?

Hoe staan psychiaters in Vlaanderen tegenover de Belgische euthanasiewet en -praktijk bij deze patiëntengroep? In welke mate zijn ze bereid om een concrete, actieve rol in dergelijke euthanasieprocedures te vervullen en in welke mate gingen ze hiermee reeds aan de slag?

Naast psychiaters zijn ook tal van andere hulpverleners direct of indirect betrokken bij zulke euthanasieprocedures. Welke kansen en knelpunten hebben zij, vanuit hun eigen zorgfunctie, ervaren?

Monica is psychologe, postdoctoraal onderzoeker aan de UGent, ervaringsdeskundige en voormalig intaker in Vonkel.

We vinden het belangrijk transparant te zijn in onze werking en waar mogelijk een steentje bij te dragen aan wetenschappelijk werk.

LEZINGEN VONKEL / IEDEREEN WELKOM

Alle lezingen gaan door op zaterdag in **LIBERAS**, Kramersplein 23, 9000 Gent
13u30 – 16u

Inschrijven niet nodig

Je bent van harte welkom

Parking Sint Pietersplein is vlakbij

LEZINGEN 2022

- 05.02.22 **Spreken over euthanasie is niet gevaarlijk.
Er niet over spreken wel.**
Aansluitend op de Warmste Week (thema: kunnen zijn wie je bent)
leggen psychiaters **Griet De Cuypere en Lieve Thienpont** uit waarom een humaan perspectief bieden bij leven en bij sterven, ook jonge mensen hoop kan geven.
Beide artsen ontvangen in Vonkel ook veel jonge mensen met levenseindevragen.
- 19.03.22 **ALGEMENE VERGADERING**
Poëzie en psychische kwetsbaarheid.
Dichteres Delphine Lecompte leest gedichten.
Jaarverslag 2021.
Tony Van Loon leidt kunstenaar Jacques De Roo in.
- 04.06.22 **Over NTR en VZP**
‘Niet te Reanimeren’ en ‘Vroegtijdige Zorgplanning’
Koen Verhofstadt legt uit welke afspraken omtrent therapie-beperkingen we zelf kunnen maken bij ernstig ziek worden, opname in een ziekenhuis of woonzorgcentrum, bij het levenseinde... over de communicatie tussen alle actoren: artsen, zorgteams, vertegenwoordiger en... de patiënt!
Koen is huisarts en CRA (coördinerend en raadgevend arts) in vzw Domino.
- 08.10.22 **Dementie en Levenseindezorg**
In een wettelijk, medisch en filosofisch perspectief.
Johan Braeckman in gesprek met Marc Cosyns en Koen Verhofstadt.
Johan doceert wijsbegeerte aan de Universiteit Gent.
Marc is huisarts en levenseinde-expert UGent.
Koen is huisarts en CRA (coördinerend en raadgevend arts) in vzw Domino.
- 10.12.22 **Schoonheid in tijden van sterven, dood en rouw.**
Tony Van Loon zoekt samen met ons allen uit of schone en andere kunsten troost kunnen bieden.
Tony is naast moraalwetenschapper, jurist en filosoof bovenal een kunstminnaar.

LEZINGEN 2023

- 28.01.23 **Monica Verhofstadt** licht haar doctoraatsthesis toe: **‘Euthanasia in the Context of Adult Psychiatry: Walking the Tightrope between Life and Death’**.
Zij licht bovendien een tipje van de sluier op van haar komende onderzoeksprojecten.
Monica is psychologe, postdoctoraal onderzoeker, ervaringsdeskundige en voormalig intaker in Vonkel. Zij is bovendien een van de eerste bezoekers die Vonkel over de vloer kreeg en die in Vonkel beroep kon doen op een buddy.
- 18.03.23 **ALGEMENE VERGADERING met liederen voorbij de troost**

Pieter De Praetere, professionele contratenor en goede vriend, zingt voor ons liederen van J.S.Bach en tijdgenoten. Begeleiding: Thomas Langlois met luit en theorbe.

Als je denkt dat deze liederen niets voor jou zijn, moet je zeker komen luisteren.

Tijdens het officiële gedeelte van de A.V. zullen we aan de hand van het **Jaarverslag 22** het voorbije Vonkeljaar en de activiteiten van het komende jaar toelichten.

We maken rijkelijk tijd voor vraag en antwoord.

Bij een glaasje en een hapje van onze warme bakkers, is er tijd om mekaar te ont-moeten.

10.06.23 Marc Cosyns

De euthanasiewet in verandering? En welke zijn je patiëntenrechten bij het LevensEinde.

Van 17 tot 21 oktober 22 organiseerde de Federale Overheid 'De week van de patiënt' in de vorm van vijf themadagen. Interessante tekst in aanloop van de lezing:

[Week-van-de-patient-aangepaste-versie-VONKEL-1.pdf \(marccosyns.eu\)](#)

Tony Van Loon leidt het kunstwerk in van Ann Adriaenssens. Wie van kunst en dieren houdt, mag dit niet missen.

21.10.23 Petra de Jong

Voormalig directeur van NVVE, Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig LevensEinde, heeft inmiddels ook de pen neergelegd als bestuurslid van de Coöperatie Laatste Wil.

Zij heeft het met ons over een zeer controversieel thema:

'De laatste wil pil'

Stand van zaken bij de bovenburen

Ontwikkelingen in Nederland bij euthanasie en de autonome route.

09.12.23 Lieve Thienpont

Psychiater, psychotherapeute en voorzitter van Vonkel heeft het nogmaals over haar stokpaardje

Autisme en Lijdensdruk

en hoe 'het zitten in een onzichtbare rolstoel' tot levenseindevragen kan leiden.

EXTERNE VORMINGEN

2022

- 21.01.22 Interview van Lieve Thienpont met Johan Braeckman: bedenkingen bij het boek van Lieve 'Beschuldigd van gifmoord. Euthanasie voor Assisen. Een persoonlijk verhaal.'
- 23.02.22 'Euthanasie en psychiatrische problematiek'. HOGENT. 3^ojaar professionele

- bachelor verpleegkunde
- 24.02.22 'Autisme en psychische kwetsbaarheid'. VVA
- 24.03.22 'Autisme en eindelevensvragen'. VVA
- 25.03.22 'Levenseindevragen'. De Wingerd. Gent. 6° jaar secundair.
- 29.04.22 'Bondingpsychotherapie, indicaties en tegenindicaties'.
Symposium Psychosomatic Medicines
- 24.05.22 'Levenseindevragen + voorstelling Vonkel'. Artevelde Hogeschool Gent
- 08.12.22 'Levenseindevragen + voorstelling Vonkel'. Groeipunt Gent

2023

- 10.01.23 'Werking van Vonkel en Problemen rond het levenseinde' Postgraduaat
Palliatieve zorg Kantienberg Gent
- 30.01.23 'Levenseindevragen + voorstelling Vonkel.' 6^d sec. Kunstinstituut Gent
- 07.03.23 'Autisme en psychisch lijden' Autisme Vlaanderen-Kortrijk
- 16.03.23 'Ethische problemen in verband met euthanasie , palliatieve zorg'
Erasmus Hogeschool Brussel
- 29.03.23 'Euthanasie procedure en ethische aspecten'. Werkgroep ethiek. St
Hiëronymus.
- 20.04.23 'Baas over eigen gezondheid? Een gesprek over de patiënt vandaag en
morgen' De Maakbare Mens. Antwerpen
- 27.05.23 'Zelfbeschikking en levenseindevragen' 7° j Thuis- en bejaardenzorg. Het
Spectrum Gent
- 22.06.23 'Werking van Vonkel, Levenseinde procedures'. LOK (lokale kwaliteitsgroepen
van psychiaters) Gent

Studenten uit diverse opleidingen en regio's zijn -op afspraak- welkom in Vonkel voor een infogesprek omtrent de doelstellingen en de werking van Vonkel.

VOER VOOR LEZERS

Een greep uit boeken 2022 omtrent psychische kwetsbaarheid, leven en levenseinde.

Hemelrijk. *Chris De Stoop.* Standaard Uitgeverij, 2022

Kunst op voorschrift. *Tessa Kerre.* Academia press, 2022

Het weggaan blijft mijn thuis. *Velimir Lobsang.* Eigen beheer, 2022

Ezelsoren. *Kanttekeningen bij moeilijke kwesties. Johan Braeckman.* Houtekiet, 2022

Verstrooiingen. *Dirk de Wachter.* Uitgeverij Lannoo, 2022

Het levenseinde in eigen regie. *Wim Distelmans.* Houtekiet, 2022

Euthanasia in the Context of adult Psychiatry. Walking the Thightrope Between Life and Death
Monica Verhofstadt. VUBPRESS, 2021-2022

Het komt voor in de beste families. Griet Frère. SIMILES, 2023

KUNST VONKELT

Stelden en stellen tentoon:

Jaak De Roo (maart 2022 – december 2022)

De zoldervriendinnen (december 2022 – juni 2023)

Martine De Gussem – Marleen De Vos – Veerle De Vos – Kristien Duron –

Leen Stevens - Hilde Vandenbogaert – Cécile Veeckman

Ann Adriaenssens (juni 2023 – maart 2024)

Naar aanleiding van de lezing op 10/12/2022 door Tony over 'schoonheid in tijden van sterven, dood en rouw' werkten de zoldervriendinnen rond dit thema.

Wij hopen dat zowel bezoekers als medewerkers van Vonkel enige troost kunnen vinden in de tentoongestelde werken.

...dit beeldje drukt uit hoe ik me in deze periode van mijn leven voel... (getuigenis 2023)

FINANCIËLE INFORMATIE 2022

UITGAVEN

Huur pand	13.443,24 €
Pand kosten	1.011,85 €
Nutsvoorzieningen	1.970,38 €
Telenet	1.298,98 €
IT	1.001,42 €
Boeken	2.373,08 €
Administratie/verzendingen/ kantoorbenodigdheden	1.760,75 €
Drukwerk	1.531,81 €
Verzekeringen	3.105,43 €
Boekhouding	3.236,75 €
Parkeerkosten	666,44 €
Verplaatsingskosten	540,13 €
Algemene kosten	1.487,86 €
Loonkosten	11.896,15 €
Lezingen	715,50 €
Voorraadwijzigingen	- 2.031,22 €

INKOMSTEN

Huur DMM	3.000,00 €
Gebruiksvergoeding- infrastructuur	1.300,00 €
Giften	21.868,00 €
Subsidies	9.497,78 €
Boeken	564,62 €
Opleidingen	275,00 €
Legaat	35.151,80 €
Schenking verkoop kunst	755,00 €
Terugbetaling verzekering	260,06 €

Totaal **44.008,55 €**

72.672,2 €

Saldo **(+) 28.663,71 €**

- Vonkel is erkend door de Vlaamse Overheid als 'autonome vrijwilligersorganisatie' en ontving een subsidie van **4.997,78** Euro
- In 2021 werd ons door de stad **Gent** een **huurcompensatiepremie** toegekend van 4.500 Euro, die begin 2022 uitbetaald werd.
- Voor het eerst in het bestaan van Vonkel, is het bedrag van de **giften boven de 20.000** Euro gestegen!

BEDANKT VOOR ALLE FINANCIËLE STEUN!

BEGROTING 2023

UITGAVEN

Huur pand	14.000 €
Pand kosten	3.000 €
Nutsvoorzieningen	4.000 €
Telenet	1.800 €
Verzekeringen	3.500 €
Loon+loonkosten	14.000 €
Boeken	500 €
Boekhouding	3.100 €
I.T.	2.000 €
Algemene kosten	3.500 €
Drukwerk	2.000 €
Parkeerkosten	1.500 €
Verplaatsingen	800 €
Administratie	2.500 €

INKOMSTEN

Huur DMM	6.000 €
Vergoeding/	
Infrastructuur RWS	1.200 €
Giften	22.000 €
Projecten/subsidies	10.000 €
Boeken	1.000 €
Extra activiteiten	1.000 €

Totaal **56.200 €**

41.200 €

Ambities 2023:

Onze deeltijds betaalde medewerker (1dag/week) is een belangrijke schakel in de werking van Vonkel zowel voor het beheer van de afspraken voor intakegesprekken en consultaties als voor het beheer van het mailverkeer. We willen deze spilfunctie zeker kunnen behouden.

Mede dank zij onze ruime huisvesting kunnen meerdere medewerkers tegelijkertijd aan de slag waardoor we onze activiteiten kunnen verruimen in functie van de noden die zich aandienen in Vonkel. Om de ruimtes maximaal te benutten, verhuisden onze burens, De Maakbare Mens www.demaakbaremens.org/missie, naar de zolder. Een win/win situatie.

Het is uiteraard onze ambitie om in 2023 alle bestaande doelstellingen verder te realiseren en om de professionalisering zo mogelijk nog uit te breiden.

Elke financiële steun is welkom en helpt ons onze doelstellingen verder te verwezenlijken.

Vzw Vonkel - BE63 0682 4864 7908

Met een minimum storting van 40 €/per jaar word je opgenomen in de steungroep 'Sympathisant van Vonkel'.

Fiscaal attest mogelijk mits storting van minstens 40 €

CONSULTATIES VONKEL 1 januari 2022 - 31 december 2022

104 nieuwe dossiers = 152 consultaties

gemiddeld aantal nieuwe dossiers 2015 - 2022 / jaar = 129

41 dossiers (39,4 %) ON HOLD na gemiddeld 1,6 consultaties

Aanmelding	#	%
Actuele euthanasievraag	75	72.1
Prospectieve euthanasievraag	29	27.9
Hernieuwde euthanasievraag	0	0.0
Geen gegevens	0	0.0

Gender	#	%
Vrouw	68	65.4
Man	36	34.6
x	0	0

Leeftijdscategorie	#	%
18-29 jaar	19	18.3
30-39 jaar	11	10.6
40-49 jaar	22	21.2
50-59 jaar	19	18.4
60-69 jaar	15	14.5
70-79 jaar	6	5.7
80-100 jaar	10	9.5
Minder dan 18	2	1.9
Onbekend	0	0.0

Beroep	#	%
Invaliditeit	46	44.2
Pensioen	24	23.1
Werkloos	6	5.7
Ziekteverlof	9	8.6
Werkt halftijds	4	3.8
Werkt voltijds	5	4.8
Huisvrouw/-man	1	0.9
Student	8	7.7
Onbekend	2	1.9

Woonsituatie	#	%
Alleen	55	52.9
Samenwonend	43	42.3
WZC	4	3.8
Dakloos	0	0.0
Beschut wonen	1	0.9
Psychiatrisch centrum	1	0.9
Gevangenis/FPC	0	0.0
Onbekend	0	0.0

Geografisch	#	%
Oost-Vlaanderen	78	75.0
Antwerpen	12	11.5
West-Vlaanderen	8	7.7
Vlaams Brabant	5	4.8
Limburg	1	0.9

Aandoening ¹	#	%
Psychiatrisch	73	70.2
Somatisch	24	23.1
Geriatrisch	7	5.7
Voltooid Leven	0	0.0

ASS ²	#	%
Diagnose	18	18.2
Vermoeden	20	20.2

Einduitkomst ³	#	%
Ongoing	59	56.7
On hold	41	39.4
Positief advies	13	12.5
Euthanasie	6	5.7
Uitklaring Extern	3	2.9
Palliatieve sedatie	0	0.0
Suicide	0	0.0

Positieve Adviezen ⁴	#	%
Somatisch	8	7.7
Psychiatrisch	1	0.9
Geriatrisch	4	3.8
Euthanasie	#	%
Somatisch	3	2.0
Psychiatrisch	1	0.9
Geriatrisch	2	1.9

¹ De aandoening is heel vaak een gecombineerde problematiek: psychisch/fysiek. We weerhouden het ziektebeeld dat het meeste bijdraagt aan de hoge lijdensdruk die leidt tot een euthanasievraag.

² ASS (Autisme Spectrum Stoornis):

Sedert 2018 nemen we een AQ (Autisme Quotiënt)-50 - vragenlijst af bij intake, uiteraard op vrijwillige basis. Zo hebben we een meer objectief criterium om een aanbeveling te doen zich verder op autisme te laten testen in de hoop dat er meer gerichte hulp kan aangeboden worden. Wanneer iemand 26 scoort of hoger, spreken we van een vermoeden van ASS. Score 36 of hoger is al eerder een aanwijzing voor ASS. Anderen hebben reeds een diagnose ASS bij intake.

³ Verschillende uitkomsten mogelijk: sommige patiënten kregen bv een positief advies en hebben toch hun dossier on hold gezet, of zijn inmiddels overleden met behulp van euthanasie.

⁴ Positieve adviezen: het aantal in de tabel betreft het aantal patiënten dat een of meerdere positieve adviezen heeft gekregen van onze artsen.

BEREID TOT ORGAANDONATIE? JA= 34 / NEEN= 46 / ONBEKEND= 16 / ONBESLIST = 6

We zien dat steeds meer patiënten principieel akkoord gaan om hun organen af te staan, maar er uiteindelijk van afzien als ze vernemen dat we ze dan moeten verwijzen naar een universitair ziekenhuis.

SEKSUEEL MISBRUIK VOOR DE LEEFTIJD VAN 16 jaar? JA= 20= 19.2% NEEN= 65= 62.5% ONBEKEND= 19= 18.3%

Seksueel misbruik voor de leeftijd van 16, blijft een belangrijke bron van lijden.
In hoeverre dit mee verantwoordelijk is voor de euthanasievraag, is stof voor verder onderzoek.

FINANCIELE PROBLEMEN: NEEN= 58= 55.8% JA= 15= 14.4% IK VREES ERVOOR= 22= 21.2% ONBEKEND= 9= 8.6%

Het sociaal aspect blijft in het kader van de hulpvraag een zeer belangrijk aandachtspunt gezien slechts een kleine helft van de patiënten aangeeft geen problemen te hebben met financies.

NIEUW GEREgistreERDE GEGEVENS IN 2022

Op vraag van Ann De Martelaer, Vlaams parlements lid Groen dd.2021, hebben we het zorgaanbod of het gebrek aan zorgaanbod bevraagd bij de intake. Bij psychisch kwetsbaren is een gepast zorgaanbod vaak een hele zoektocht en een ware doolhof met vaak veel te lange wachttijden. Wij hopen door deze registratie het onderzoek daaromtrent mee te kunnen onderbouwen.

Dertien mensen geven aan een wachttijd te kennen voor diverse hulpverlening, 64 mensen staan niet op een wachtlijst en 15 mensen gaven geen antwoord op de vraag. Drie patiënten geven aan een FOD (Federale Overheidsdienst) -dossier te hebben, 10 hebben een VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) -dossier en 1 een aanvraag daartoe. Drie hebben een zorgbudget en bij 2 loopt er een aanvraag daartoe.

TOELICHTING CONSULTATIES / NETWERK

Alle cijfergegevens zijn aangegeven tot zover ons bekend en dus onder voorbehoud en betreffen de patiënten die in 22 een intake hebben gekregen. De gegevens van het gehele patiëntenbestand verzamelen we om de 5 jaar. Cfr jaarverslag 2020 waarbij alle gegevens 2015-2020 zijn weergegeven. Een volgend overzicht is voorzien in het jaarverslag 2025.

Globaal zien we geen grote trendverschillen met de vorige jaren met uitzondering van het aantal nieuwe dossiers. We hebben immers in 2022 een intensieve poging gedaan om het aantal intakes te doen zakken omdat de wachttijden te lang worden en de werkdruk te zwaar.

We hebben daartoe bij aanvraag van een intake strenger gescreend en wie geen acute vraag had, maar eerder een informatieve, naar het onthaal verwezen. Dit heeft ook gewerkt! We zagen een merkelijke daling, nml 104 nieuwe dossiers in 22, terwijl het gemiddelde over de jaren heen 129 betreft. We zien de weerslag van deze screening logischer wijze ook in de verhouding acute vragen versus meer prospectieve vragen. De actuele vraag betreft in het voorbije jaar 72%, waar in 2021 het 46% betrof.

We willen deze trend verder zetten, maar zullen tegelijk de werkdruk in het onthaal moeten in de gaten houden. In de cijfers van het onthaal (zie verder) zie je ook zeer duidelijk de weerslag van dit intakebeleid.

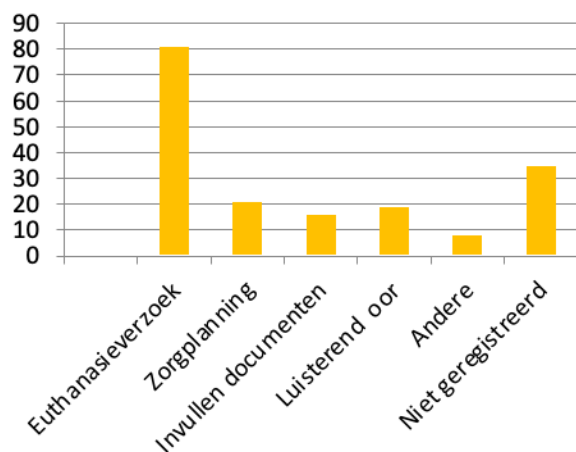
Eind 2022 staan er van de 905 medische dossiers in Vonkel, 343 'on hold' en zijn er 150 afgesloten wegens overlijden van de patiënt. Dit betekent dat er anno 22, naast de 104 nieuwe dossiers er ook nog 308 ongoing dossiers waren. Met 'on hold' bedoelen we dat de patiënt geen nieuwe afspraak meer heeft in Vonkel. Het dossier kan altijd weer geopend worden indien betrokkene dit wenst. Met 'ongoing' bedoelen we patiënten die nog een volgende afspraak hebben. Soms betreft dit bv een consultatie om het jaar, waarbij de patiënt het belangrijk vindt om contact te houden met Vonkel om also beter suïcidale gedachten of - dreigingen onder controle te houden.

Inmiddels zijn er 7 artsen werkzaam in Vonkel die de werkdruk van de 412 actieve dossiers, opvangen. Dit is een haalbare kaart met uitzondering van de psychiatrische consultaties waar een flessenhals fenomeen ontstaat gezien er slechts 2 psychiaters in Vonkel werken. Gelukkig worden acute situaties ook mee opgevangen door de andere collega's.

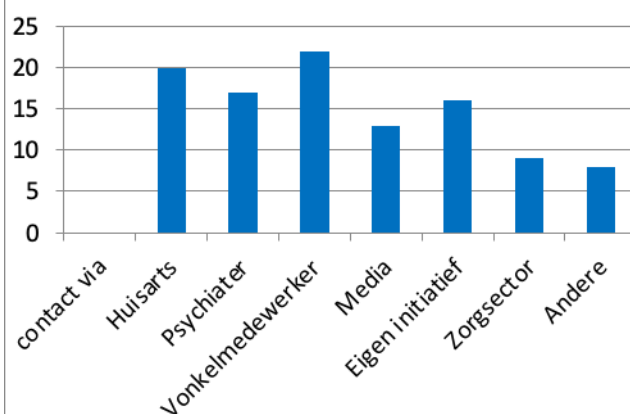
Ook zetten we verder in op het uitwerken van een netwerk waarbij we zoveel als mogelijk naar collega's buiten Vonkel verwijzen, zeker wat patiënten uit andere regio's betreft en in de mate van het mogelijke ook naar psychiaters te velde.

ONTHAAL VONKEL 1 januari 2022 - 31 december 2022

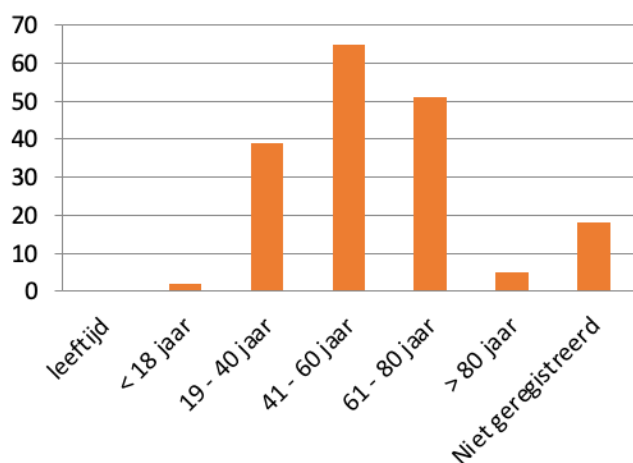
AANMELDINGSVRAAG

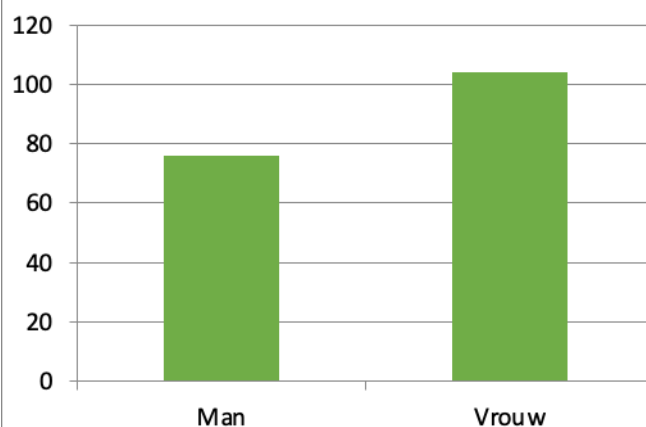
HOE IN CONTACT GEKOMEN

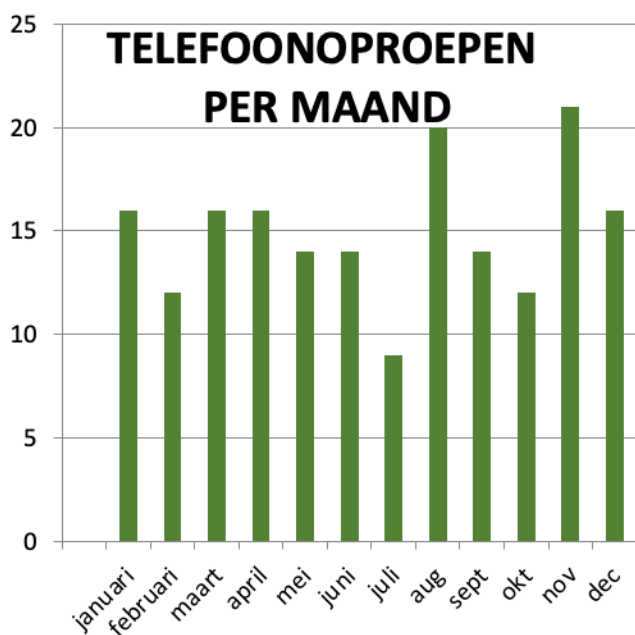

Leeftijd

Geslacht

TOELICHTING ONTHAAL

We zien inderdaad een duidelijke weerslag van het intake beleid op de cijfers in het onthaal. We hadden 180 bezoekers in 22 (59 in 21) en het actueel euthanasieverzoek piekt. Gezien we anoniem registreren in het onthaal, kunnen we onmogelijk het parcours van de bezoekers verder volgen. De cijfers illustreren sterker nog dan de vorige jaren de filter/opvangfunctie van het onthaal. Want lang niet alle bezoekers met een euthanasieverzoek vragen uiteindelijk een intake.

We hebben gelukkig voldoende anciens die samen met nieuwkomers naar de bezoekers luisteren met een warm hart en zonder vooroordelen.

‘Ik weet nu dat ik hier terecht kan en dat is een grote geruststelling waarmee ik weer wat verder kan’

Het aantal telefoons, meer dan 600 in 22, is nauwelijks nog bij te houden. Veel bellers kampen met veel frustraties, angst en schuldgevoelens en het vraagt veel geduld van onze onthaalmedewerkers om rustig en sereen te blijven. Nog moeilijker is het afsluiten van een gesprek waar geen einde lijkt aan te komen. De intervisiemomenten zijn daarbij een belangrijke hulp. Onze vrijwilligers zijn zonder meer een blessing voor de hulpzoekenden, om het met de woorden van Paulo Coelho uit te drukken.

RWS (Recht op Waardig Sterven) heeft in Vonkel een onthaalmoment voor haar leden. Gezien de verplaatsing Antwerpen-Gent werken zij enkel op afspraak. We danken onze collega's voor de prettige samenwerking en de geldelijke steun.

03/2725163 info@rws.be www.rws.be

We deserve all the
good things that
happen to us. Don't
feel guilty, accept
the blessings.

Paulo Coelho
The Winner Stands Alone